

ΤΟ ΜΕΙΖΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ

Αποτελεί γενικής παραδοχής γεγονός ότι το πολίτευμα της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, του κοινοβουλευτισμού, στη Χώρα μας βρίσκεται σε κρίση. Βασικό χαρακτηριστικό της κρίσης είναι η υποβάθμιση της ευθύνης και ειλικρίνειας και η γιγάντωση της ιδιοτέλειας και ανειλικρίνειας των πολιτικών αλλά και των πολιτών.

Η ταύτιση της δημόσιας και ατομικής ζωής που υπήρχε στους πολίτες της Αθηναϊκής Δημοκρατίας, δεν υπάρχει πια. Η συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών σήμερα ενδιαφέρεται μόνο για την ατομική ζωή του, και αδιαφορεί για τη δημόσια, η οποία διαμορφώνεται και ελέγχεται από τους εκπροσώπους των πολιτών, που υποτίθεται ότι επιλέγονται ελεύθερα από τους πολίτες. Στην πράξη όμως αυτή η επιλογή δεν είναι ελεύθερη αλλά είναι έντονα χειραγωγημένη από τους πολύ λίγους που κατά βάθος ασκούν την εξουσία. Αυτοί οι λίγοι είναι, εκείνοι που ελέγχουν τα ΜΜΕ και την οικονομία της Χώρας και ένα μικρό ποσοστό των αντιπροσώπων.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες, στους μεν πολίτες υποβαθμίσθηκε η γνώση, το ενδιαφέρον και η ευθύνη για τη δημόσια ζωή, στους δε λίγους που ασκούν την εξουσία, αναπτύχθηκε η ιδιοτέλεια και η αλαζονεία του ηγεμόνα και του πρίγκιπα. Οι λίγες εξαιρέσεις δεν ακυρώνουν αυτόν τον κανόνα.

Η μη συμμετοχή των πολιτών στην άσκηση της εξουσίας έχει οδηγήσει στην πράξη στον μετασχηματισμό του πολιτεύματος της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας σε ένα πολίτευμα « εκλεγμένης ολιγαρχίας», με έντονα το στοιχείο της κληρονομικής εξουσίας που υπάρχει στα παραδοσιακά μοναρχικά και ολιγαρχικά

πολιτεύματα.

1. Η αιτία της κρίσης

Βαθύτερη αιτία αυτής της κρίσης είναι η υπερβολική συγκέντρωση πολιτικής εξουσίας στους λίγους και η αποψίλωση της από τους φυσικούς ιδιοκτήτες εξουσίας, τους πολίτες. Μια αποψίλωση που δεν έγινε με παράβαση του γράμματος των θεσμών, αλλά έγινε με κατάφορη παράβαση του πνεύματος αυτών.

Πράγματι, πολιτικοί και ειδήμονες διακηρύττουν σήμερα, χωρίς προβληματισμούς και αναστολές, ότι στις εκλογές οι πολίτες επιλέγουν Πρωθυπουργό και όχι Κοινοβούλιο. Πράγματι, η εκλογή των αντιπροσώπων, η μοναδική εξουσία που σήμερα ασκούν οι πολίτες, χειραγωγείται ισχυρά – αν δεν ακυρώνεται – από τους κανόνες και τις πρακτικές της εκλογικής διαδικασίας, που δεν καθορίζουν οι πολίτες, αλλά οι λίγοι άνθρωποι της εξουσίας.

Τόσον όμως η υπερβολική συγκέντρωση, όσον και η αποψίλωση εξουσίας, νομοτελειακά οδηγούν στην υποβάθμιση της ευθύνης και στη γιγάντωση της ιδιοτέλειας των πολιτικών αλλά και των πολιτών· οδηγούν σε αύξηση της κοινωνικής εντροπίας και στο θάνατο της δημοκρατίας αν όχι στο θάνατο των ίδιων των κοινωνικών συστημάτων.

2. Η ριζική αντιμετώπιση της κρίσης

Από τα προηγούμενα προκύπτει ότι η κρίση οφείλεται στα βασικά χαρακτηριστικά του ιδίου του συστήματος και όχι στις λανθασμένες επιλογές των πολιτών. Οφείλεται στις θεμελιώδεις αρχές του συστήματος και όχι στη χαμηλή «μέση κατά κεφαλή πνευματική και ηθική καλλιέργεια» των πολιτών, όπως υποστηρίζεται από αρκετούς πολίτες αλλά και ειδήμονες. Στην πραγματικότητα μάλιστα συμβαίνει το αντίθετο. Η χαμηλή ηθική και πνευματική καλλιέργεια των πολιτών είναι αποτέλεσμα των εγγενών χαρακτηριστικών του πολιτικού συστήματος. Οι άνθρωποι ως σύνολο (set) επιλέγουν και θα επιλέγουν τις βέλτιστες για την επιβίωση τους λύσεις που μπορούν να εφαρμοσθούν σε ένα δεδομένο φυσικό ή κοινωνικό περιβάλλον. Αυτή η φυσική νομοτέλεια ελάχιστα επηρεάζεται και ασφαλώς δεν ανατρέπεται με προγράμματα παιδείας και καλλιέργειας των ανθρώπων.

Η αντιμετώπιση της κρίσης συνεπώς, απαιτεί πρωτίστως αλλαγές των θεσμών ώστε να ακυρωθεί η βαθύτερη αιτία της κρίσης και να θωρακισθεί το πολίτευμα από φαινόμενα μετάπτωσης του σε ένα ολιγαρχικό πολίτευμα με το όνομα δημοκρατία. Η επιτυχής επιλογή ικανών και ηθικών αρχόντων αποτελεί σημαντικό παράγοντα υπέρβασης της κρίσης, αλλά σε κάθε περίπτωση τον δεύτερο παράγοντα, γιατί οι εγγενείς αδυναμίες του συστήματος ακυρώνουν τις προσπάθειες υπέρβασης της κρίσης, που ασφαλώς έγιναν και θα γίνουν από κάποιους, λίγους, άρχοντες

3. Η στρατηγική υπέρβασης της κρίσης

Η υπέρβαση της κρίσης μπορεί να πραγματοποιηθεί με τη διεύρυνση των σημερινών πολιτευμάτων κοινοβουλευτισμού προς την κατεύθυνση της αρχαιοελληνικής, της άμεσης, δημοκρατίας. Μια διεύρυνση που θα είναι προσανατολισμένη στις αρχές της αρχαιοελληνικής δημοκρατίας, αλλά και προσαρμοσμένη στις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές συνθήκες καθώς και στις τεχνολογικές δυνατότητες του 21ου αιώνα. Όχημα για αυτή τη διεύρυνση είναι η νέα ψηφιακή τεχνολογία των αμφιενεργών δικτύων· η τεχνολογία του Ιντερνέτ.

Η στρατηγική αυτή προϋποθέτει να κατανοηθεί από τους πολίτες, ότι υπάρχει επείγουσα ανάγκη για την πραγματοποίηση των ακολούθων αλλαγών στις αντιλήψεις των πολιτών και στους θεσμούς της πολιτείας:

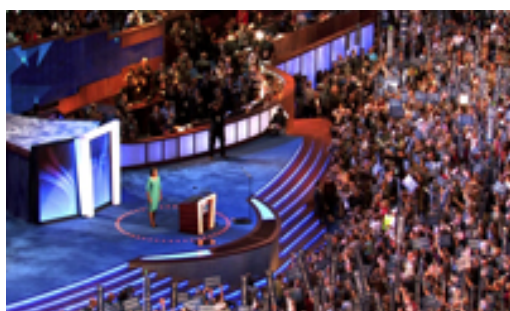
(1) Μεταφορά ενός ποσοστού εξουσίας που ασκείται από το ισχύον πολιτικό σύστημα του κοινοβουλευτισμού στους ίδιους τους πολίτες. Η μεταφορά αυτή ήταν προφανώς πάντοτε αναγκαία και σκόπιμη αλλά μόνο σήμερα γίνεται λειτουργικά και οικονομικά εφικτή με τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας.

(2) Κατανόηση ότι η μεταφορά αυτή είναι ζωτικής σημασίας για το μέλλον της δημοκρατίας διότι η χρησιμοποίηση των πολύ μεγάλων δυνατοτήτων της νέας τεχνολογίας στον τομέα άσκησης της πολιτικής εξουσίας αποκλειστικά από τους λίγους, έστω και αν αυτοί είναι οι εκλεγμένοι ή «οι εκλεγμένοι» αντιπρόσωποι των πολιτών, αποτελεί ένα μεγάλο για τις ελευθερίες των πολιτών κίνδυνο. Η νέα ψηφιακή τεχνολογία είναι βέβαιο ότι

αργά ή γρήγορα θα χρησιμοποιηθεί και στην άσκηση της εξουσίας (e – governance). Το πρόβλημα είναι ότι η νέα τεχνολογία μπορεί να υπηρετήσει εξ ίσου αποτελεσματικά, τόσο γνήσιους δημοκρατικούς όσο και ολιγαρχικούς ή ψευδοδημοκρατικούς θεσμούς. Εάν υπηρετήσει γνήσιους δημοκρατικούς θεσμούς, η νέα τεχνολογία θα γίνει ευλογία. Εάν όμως υπηρετήσει ολιγαρχικούς ή ψευδοδημοκρατικούς θα γίνει κατάρα και εφιάλτης.

(3) Οι συνταγματικές και νομοθετικές αλλαγές που απαιτούνται για την υλοποίηση της ανωτέρω στρατηγικής, πρέπει και μπορούν να πραγματοποιηθούν από το ισχύον πολιτικό σύστημα του κοινοβουλευτισμού· πρέπει και μπορούν να πραγματοποιηθούν από τους αντιπροσώπους των πολιτών οι οποίοι ούτε πολύ ισχυρούς λόγους, αλλά ούτε και την δυνατότητα έχουν να αγνοήσουν μία τέτοια βούληση των πολιτών, στην περίπτωση που θα αναπτυσσόταν.

(4) Οι νέοι δημοκρατικοί θεσμοί θα λειτουργούν σε ψηφιακό τόπο και χρόνο, που σημαίνει ότι η αμφιενεργή ενημέρωση, η διαβούλευση και οι ψηφοφορίες των πολιτών θα πραγματοποιούνται από το σπίτι μας και σε χρόνο της επιλογής μας, μεγιστοποιώντας έτσι την ευχέρεια και ελαχιστοποιώντας το άμεσο και έμμεσο κόστος λειτουργίας των θεσμών.

Η πραγματοποίηση των ανωτέρω αλλαγών πρέπει να είναι σταδιακή και με ρυθμούς προσαρμοσμένους στους ρυθμούς διείσδυσης της νέας τεχνολογίας στους απλούς πολίτες. Με τον τρόπο αυτό θα καταστεί δυνατός ο σταδιακός μετασχηματισμός της σημερινής κοινωνίας των οπαδών σε κοινωνία των πολιτών και της σημερινής κουλτούρας του πολέμου σε κουλτούρα της ειρήνης

4. Οι θεσμοί διεύρυνσης της δημοκρατίας

Η διεύρυνση της δημοκρατίας δεν αποτελεί μία γενική και αόριστη πολιτική, που συνήθως υπόσχονται οι πολιτικοί. Αποτελεί μία σαφή πολιτική που στηρίζεται στους ακόλουθους

τέσσερες βασικούς θεσμούς:

(1) Στη λήψη των μεγάλων και λίγων αποφάσεων με ψηφιακά δημοψηφίσματα· με δημοψηφίσματα που θα πραγματοποιούνται με μέσα της ψηφιακής τεχνολογίας. Υπενθυμίζεται ότι μεγάλες αποφάσεις θεωρούνται οι κρίσιμες αποφάσεις που επάγουν και περιορίζουν την πληθώρα των αποφάσεων, που λαμβάνουν όλα τα άλλα θεσμικά όργανα της πολιτείας. Πολλοί σήμερα πιστεύουν πως και ένα μόνο δημοψήφισμα αν γινόταν το χρόνο θα ήταν αρκετό να οδηγήσει στην έξοδο από την κρίση και να μετασχηματίσει τους σημερινούς οπαδούς κάποιου «Μεσσία», σε «άρχοντες και αρχόμενους» υπεύθυνους πολίτες.

(2) Στην ανάδειξη των «αρχόντων» όχι αποκλειστικά με την διαδικασία της εκλογής, που σήμερα χειραγωγείται ισχυρά από το κατεστημένο της εξουσίας, αλλά και με τη διαδικασία της κλήρωσης (ή επιλογής των άξιων και κλήρωσης), που διασφαλίζει την ισοκρατία των πολιτών και περιορίζει την δράση για επικράτηση της «καθεστηκυίας τάξης».

(3) Στην εφαρμογή των ανωτέρω δύο θεσμών σε όλα τα επίπεδα άσκησης της εξουσίας. Κράτος, Νομαρχίες, Δήμους, συνδικαλιστικές και συνεταιριστικές Ενώσεις, σπουδαστικές και μαθητικές Κοινότητες. Το εύρος χρήσεως του θεσμού της κλήρωσης, θα αυξάνεται από το υψηλότερο προς τα χαμηλότερα επίπεδα εξουσίας και θα λαμβάνει τη μέγιστη τιμή στις μαθητικές και σπουδαστικές κοινότητες, γιατί αυτές αποτελούν τα φυτάρια της δημοκρατίας. Τα αντίθετα θα ισχύουν για το εύρος χρήσεως του θεσμού της εκλογής· αυτό θα μεγιστοποιείται στο επίπεδο του κράτους και θα ελαχιστοποιείται στο επίπεδο των σπουδαστικών και μαθητικών κοινοτήτων. Για παράδειγμα: Οι δημοτικοί σύμβουλοι είναι προτιμότερο να αναδεικνύονται με κλήρωση από μία λίστα άξιων πολιτών που θα δημιουργείται από τους δημότες με ψηφιακή ψηφοφορία. Με το θεσμό αυτό θα ενισχυθεί η αξιοκρατία και θα μειωθεί η εξάρτηση των Δήμων από τα πολιτικά κόμματα. Ανάλογα μπορούν να ισχύσουν για τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων: των συλλόγων, των ενώσεων, των συνεταιρισμών ακόμη και των βουλευτών επικρατείας, που σήμερα

διορίζονται από τον αρχηγό του κόμματος.

(4) Στον πλήρη διαχωρισμό της νομοθετικής από την εκτελεστική εξουσία, με θεσμοθέτηση του ασυμβίβαστου του αξιώματος του βουλευτού με το αξίωμα του Υπουργού, Υφυπουργού και άλλων υψηλών αξιωματούχων της εκτελεστικής εξουσίας. Ο θεσμός αυτός θεωρήθηκε κατά τη γένεση των συγχρόνων αντιπροσωπευτικών δημοκρατιών τόσο σημαντικός ώστε στο άρθρο 16 της Γαλλικής Διακήρυξης του 1789 λέει: «μια πολιτεία χωρίς διάκριση εξουσιών δεν έχει Σύνταγμα», που προφανώς σημαίνει ότι η πολιτεία αυτή δεν μπορεί να είναι όχι δημοκρατία, αλλά ούτε καν συνταγματική μοναρχία.

(5) Στην επιλογή των κορυφαίων στελεχών της κυβέρνησης, από μια ευρύτερη λίστα άξιων και ηθικών πολιτών. Η λίστα αυτή θα αποτελεί στοιχείο του προγράμματος έκαστου κόμματος και θα δεσμεύει τον Πρωθυπουργό στις επιλογές του. Οι πολίτες πρέπει να ξέρουν ΤΙ θα γίνει και από ΠΟΙΟΥΣ θα γίνει. Οι άνθρωποι όταν παίρνουν μια προσωπική απόφαση χρησιμοποιούν πάντα δύο βασικά κριτήρια: ΤΙ θα γίνει και από ΠΟΙΟΥΣ θα γίνει. Γιατί αυτό να μην ισχύει και για την επιλογή των κομμάτων που λειτουργούν σε ένα πολίτευμα με πλήρη διαχωρισμό της νομοθετικής από την εκτελεστική εξουσία;

Έχουμε επίγνωση ότι οι παραπάνω σκέψεις θεωρούνται από την πλειοψηφία των πολιτών ευγενικές αλλά στην πράξη ανεφάρμοστες. Επίσης γνωρίζουμε ότι η πλειοψηφία των ειδημόνων, των πολιτικών και των απλών πολιτών πιστεύει ότι η υπέρβαση της κρίσης μπορεί μόνο να πραγματοποιηθεί με την ανάδειξη ενός Μεσσία, που με τις μεγάλες πνευματικές και ηθικές του δυνάμεις θα μας βγάλει από την κρίση και θα μας λυτρώσει.

Έτσι στις εκλογές της 4ης Οκτωβρίου 2009, διακηρύχθηκε απ' όλους, ότι το μείζον πρόβλημα ήταν η εκλογή ως Πρωθυπουργού: του Καραμανλή του Β, ή του Παπανδρέου του Γ, ή κάποιου άλλου εκκολλαπτόμενου Μεσσία.

Η λύτρωση όμως δεν θα έλθει από τέτοιο Μεσσία και στην περίπτωση που θα έλθει θα είναι πρόσκαιρη. Η λύτρωση θα έλθει

μόνο όταν οι άνθρωποι πιστέψουν ότι ο πραγματικός Μεσσίας βρίσκεται στη βούληση, στη στοχαστική σοφία και την ευθύνη των πολιτών· όταν πιστέψουν στο «Μεσσία» που δεν χρειάζεται να τον χειροκροτούμε, να τον επευφημούμε και να τον ραίνουμε με λουλούδια.

12 Οκτωβρίου 2009

Δημοσθένης Κυριαζής

Ο Δημοσθένης Κυριαζής σπούδασε φυσική και ηλεκτρονικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Εκπαιδεύθηκε στην Αγγλία σε Ραδιοηλεκτρικά Δίκτυα Μικροκυμάτων και στις ΗΠΑ σε Συστήματα Δορυφορικών Επικοινωνιών. Διατέλεσε Γενικός Διευθυντής Ανάπτυξης του ΟΤΕ και σύμβουλος τηλεπικοινωνιών στο ΥΠΕΘΟ και στην ΕΕΤΤ. Ασχολήθηκε με την αλληλεπίδραση ψηφιακής τεχνολογίας- δημοκρατίας και έγραψε τα βιβλία: Η Αναγέννηση της Δημοκρατίας, Η Άμεση Δημοκρατία στην Τηλέρια και Ψηφιακή Δημοκρατία (Εκδόσεις Πατάκη 2002, Πατάκη 2005 και Ένωσης Ελλήνων Φυσικών 2009).